

Чинники успішного працевлаштування: перспективи та розвиток

В.Полехіна

У нинішній стрімкий і мінливий час є потреба постійного самовдосконалення та самоосвіти, візиткою людини та фахівця стає рівень її професіоналізму. Основою вищої освіти є прагнення бути високоосвіченою, культурною особистістю і подальше успішне працевлаштування стає вагомим стимулом.

Працевлаштування – це система організаційних, економічних і правових заходів, направлених на забезпечення трудової зайнятості населення. У широкому значенні **працевлаштування** об'єднує всі форми трудової діяльності, що не суперечать законодавству, включаючи самостійне забезпечення себе роботою, в тому числі індивідуальну трудову діяльність, підприємництво, фермерство тощо[1].

Випускники вищих навчальних закладів – молоді фахівці - є однією з соціально малозахищених категорій населення. Тому державна політика у цій сфері має бути спрямована на пошук шляхів розв'язання проблем, пов'язаних із працевлаштуванням випускників ВНЗ та покращенням ситуації, виокремлення конкретної проблеми і розробка плану по її усуненню. Правові аспекти працевлаштування молоді, враховуючи випускників, досліджувала значна кількість науковців, зокрема, Ю. Богоявленська, Т. Буда, Т. Заяць, В. Кравченко, Н. Анішина, Д. Верба, К. Бондарчук, Ю.М. Шитова та інші.

Відповідно до даних наданих Державною службою зайнятості, приблизно половина безробітних, молоді люди віком до 35 років, а рівень безробіття серед молоді є значно вищим, ніж серед інших вікових категорій[1]. Саме тому, виникає необхідність проведення аналізу недоліків у працевлаштуванні випускників ВНЗ.

Проблеми, що стосуються працевлаштування випускників ВНЗ, спричинені певними особливостями соціального стану і трудової поведінки: недостатнім освітнім рівнем; низькою адаптованістю та вразливістю щодо економічного й соціального середовища; підвищеними вимогами щодо працевлаштування (престижу, заробітку), до змісту, характеру і умов праці; високою професійною і територіальною мобільністю, що зумовлене неусталеністю та слабкістю економічних і соціальних зв'язків молоді людини, а також тим, що роботодавці не хочуть брати на роботу початківців, мотивуючи це відсутністю у них досвіду.

На думку Ю. Богоявленської деякі проблеми можливо врегулювати за допомогою вдосконалення положень нормативно-правових актів, шляхом:

- розробки процедури реалізації положень ухвалених Програм для молоді, а також узгодження на всіх рівнях механізму субвентування;
- пропозиції у проектах Державного бюджету на рік закладати суми видатків на розвиток інтелектуальної сфери, у тому числі ухвалення дієвого фінансового механізму пільгового кредитування здобуття вищої освіти та проведення наукових досліджень молодими вченими;
- розробки системи заходів, спрямованих на стимулювання молоді до роботи в Україні, у тому числі через розвиток молодіжного підприємництва;
- ухвалення процедури легалізації праці через її переведення із тіньового сектору економіки (особливо у сільській місцевості);
- створення резервного фонду на випадок погіршення фінансової, економічної, соціальної чи політичної ситуації в країні, який би забезпечував покриття ризиків (або непередбачених видатків) молодими сім'ями (у тому числі відновлення пільгового кредитування будівництва і реконструкції житла, запровадження соціальних програм захисту здоров'я) тощо [2, с.53-54].

Для регулювання проблемних питань вже прийнято низку нормативних актів, таких як: Закон України "Про

сприяння соціальному устанавленню та розвитку молоді в Україні" від 5 лютого 1993 року №2998-ХІІ [3], Порядок затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. № 992 про працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням [4] тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що в Україні сформована нормативна база, але для регулювання відносин працевлаштування випускників ВНЗ, вона потребує вдосконалення і подальшого розвитку, зокрема спростити механізми переходу молоді від навчання до трудової діяльності; ввести нові підходи до працевлаштування випускників на перше робоче місце; зробити нормою стажування студентів стаціонарних та професійно-технічних навчальних закладів, які завершили початковий цикл навчання з відповідної спеціальності.

Однак окремими діями неможливо домогтися продуктивної зайнятості та гідної праці для молодих людей. Для вирішення цих питань потрібні спільні і рішучі зусилля всіх учасників ринку праці – держави, ВНЗ, роботодавців і профспілок.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України // <http://www.dcz.gov.ua/>.
2. Богоявленська Ю.В. Адміністративно-правові механізми управління зайнятістю молоді в Україні в умовах фінансової кризи // Економіка і право. - 2009. - 13. - С.47-54.
3. Про сприяння соціальному устанавленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 5 лютого 1993 року № 2998-ХІІ // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням: Порядок,

затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. № 992 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.